

## PRESUDA SUDA

4. veljače 1988. (\*)

„Jednake plaće za muškarce i žene”

U predmetu 157/86,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je Sudu uputio High Court of Ireland (Visoki sud, Irska), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

**Mary Murphy i drugi**

i

**An Bord Telecom Eireann,**

o tumačenju članka 119. Ugovora o EEZ-u i članka 1. Direktive Vijeća 75/117/EEZ od 10. veljače 1975. o usklađivanju zakonodavstava država članica o primjeni načela jednakih plaća za muškarce i žene (SL L 45, str. 19.),

SUD,

u sastavu: G. Bosco, predsjednik vijeća, u funkciji predsjednika, O. Due i J. C. Moitinho de Almeida, predsjednici vijeća, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, C. Kakouris, T. F. O'Higgins i F. Schockweiler, suci,

nezavisni odvjetnik: C. O. Lenz,

tajnik: D. Louterman, administratorica,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za M. Murphy i druge, Mary Robinson, *SC*, i Paul Butler, *BL*, uz asistenciju odvjetničkog društva Charles B. W. Boyle & Son, *solicitors*,
- za društvo An Bord Telecom Eireann, E. G. Hall, *Company Solicitor*, uz asistenciju Hugh'a Geoghegana, *SC*, i Jamesa O'Reillyja, *BL*,
- za irsku vladu, Louis J. Dockery, *Chief State Solicitor*, i J. Hamilton, *BL*,
- za Komisiju Europskih zajednica, Julian Currall, član pravne službe,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu i nakon usmenog postupka održanog 10. studenoga 1987.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj istog dana,

donosi sljedeću

## Presudu

- 1 Rješenjem od 4. ožujka 1986., koje je Sud zaprimio 30. lipnja 1986., High Court of Ireland (Visoki sud) uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u tri prethodna pitanja o tumačenju članka 119. Ugovora o EEZ-u i članka 1. Direktive Vijeća 75/117/EEZ od 10. veljače 1975. o usklađivanju zakonodavstava država članica o primjeni načela jednakih plaća za muškarce i žene (SL L 45, str. 19.).
- 2 Ta su pitanja postavljena u okviru postupka koji su M. Murphy i 28 drugih žena pokrenule protiv svojeg poslodavca, društva An Bord Telecom Eireann. Te radnice, koje pripadaju kategoriji tvorničkih radnica („factory workers”) i obavljaju poslove kao što su rastavljanje, čišćenje, podmazivanje i ponovno sastavljanje telefona i druge opreme, zahtijevaju pravo da budu plaćene po jednakoj stopi kao određeni radnik koji je u istoj tvornici zaposlen kao skladišni radnik („stores labourer”) i koji obavlja poslove čišćenja, prikupljanja i isporuke opreme i komponenti te prema potrebi pruža opću pomoć.
- 3 Iz spisa proizlazi da je „equality officer”, kojem je upućen zahtjev u prvom stupnju u skladu postupkom koji je propisan Anti-Discrimination (Pay) Act 1974 (Zakon o nediskriminaciji u pogledu plaća), smatrao da rad tužiteljica u cjelini ima veću vrijednost od rada radnika te da stoga nije riječ o „istom radu” u smislu prethodno navedenog zakona. „Equality officer” stoga je smatrao da samo na temelju tog razloga ne može preporučiti da tužiteljice budu plaćene po jednakoj stopi kao radnik te je odlučio da nije potrebno razmotriti predstavlja li razlika u plaćama diskriminaciju na temelju spola.
- 4 Te je zaključke u žalbenom postupku potvrdio Labour Court (Radni sud), nakon čega su tužiteljice podnijele žalbu High Courtu (Visoki sud). Iako je taj sud potvrdio tumačenje Anti-Discrimination Pay Act koje su donijeli „equality officer” i Labour Court (Radni sud), ispitao je spojivost nacionalnog zakonodavstva s propisima Zajednice o jednakim plaćama. Stoga je prekinuo postupak i uputio Sudu sljedeća prethodna pitanja:
  - „1. Proširuje li se načelo Zajednice o jednakim plaćama za jednak rad na zahtjev za jednake plaće na temelju rada jednake vrijednosti u okolnostima u kojima je ocijenjeno da rad podnositelja zahtjeva ima veću vrijednost od rada osobe s kojima se podnositelj zahtjeva želi usporediti?
  2. Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan, ovisi li on o odredbama članka 1. Direktive Vijeća 75/117/EEZ od 10. veljače 1975. o usklađivanju zakonodavstava država članica o primjeni načela jednakih plaća za muškarce i žene?

3. Ako je odgovor potvrđan, primjenjuje li se članak 1. te Direktive izravno u državama članicama?”
- 5 Za potpuniji prikaz činjeničnog stanja u glavnom postupku, predmetnih odredaba prava Zajednice, tijeka postupka i očitovanja podnesenih Sudu upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti dijelovi spisa u nastavku se navode samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje presude Suda.

#### Prvo pitanje

- 6 Iz usporedbe triju pitanja upućenih Sudu i objašnjenja navedenih u obrazloženju zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da se prvim pitanjem u biti želi utvrditi treba li članak 119. Ugovora o EEZ-u tumačiti u smislu da je njime obuhvaćen slučaj u kojem radnik koji se poziva na tu odredbu kako bi dobio jednaku plaću u smislu te odredbe obavlja rad veće vrijednosti nego osoba s kojom se treba provesti usporedba.
- 7 U skladu s člankom 119. prvim stavkom Ugovora države članice osiguravaju i održavaju „primjenu načela o jednakim plaćama muškaraca i žena za jednaki rad”. [neslužbeni prijevod] Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, počevši od presude od 8. travnja 1976. (Defrenne, 43/75, Zb., str. 455.), ta se odredba primjenjuje izravno osobito u slučaju kada muškarci i žene ne primaju jednake plaće za jednak rad obavljen u istom poduzeću ili službi, neovisno o tome je li javna ili privatna.
- 8 Društvo An Bord Telecom Eireann tvrdi da se to načelo ne primjenjuje u situaciji u kojoj se manja plaća isplaćuje za rad veće vrijednosti. U potporu svojem stajalištu navodi da se izraz „jednaki rad” iz članka 119. Ugovora o EEZ-u ne može tumačiti u smislu da obuhvaća nejednaki rad te da bi suprotno tumačenje dovelo do toga da bi se jednake plaće morale isplaćivati za rad različite vrijednosti.
- 9 Točno je da se člankom 119., prema njegovu tekstu, zahtijeva primjena načela jednakih plaća za muškarce i žene isključivo u slučaju jednakog rada ili, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, u slučaju rada jednake vrijednosti, ali ne i u slučaju rada nejednake vrijednosti. Međutim, ako se tim načelom zabranjuje da se radnicima jednog spola koji obavljaju rad jednake vrijednosti kao i radnici suprotnog spola isplaćuje niža plaća u odnosu na potonje na temelju spola, njime se *a fortiori* zabranjuje takva razlika u plaći ako kategorija radnika koji primaju manju plaću obavlja rad veće vrijednosti.
- 10 Suprotno tumačenje dovelo bi do lišavanja načela jednakih plaća njegova korisnog učinka i sadržaja. Kao što je irska vlada s pravom istaknula, u tom slučaju poslodavac bi mogao jednostavno zaobići načelo tako što bi radnicima određenog spola dodijelio dodatne ili teže zadatke kako bi im mogao isplatiti manju plaću.
- 11 U mjeri u kojoj je utvrđeno da se predmetna razlika u razinama plaća zasniva na diskriminaciji na temelju spola, članak 119. Ugovora o EEZ-u primjenjuje se izravno u smislu da se predmetni radnici mogu na njega pozvati pred sudovima kako bi dobili jednaku plaću u smislu te odredbe i u smislu da ga nacionalni sudovi moraju uzeti u obzir kao sastavni dio prava Zajednice. Na nacionalnom je sudu da u okviru svoje diskrecijske ovlasti koja mu je dodijeljena nacionalnim pravom tumači i primjenjuje unutarnje pravo, ako je to moguće, u skladu sa zahtjevima primjenjivog prava

Zajednice i, ako takvo tumačenje nije moguće, da ne primjenjuje suprotna nacionalna pravila.

- 12 Zbog tih razloga na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 119. Ugovora o EEZ-u treba tumačiti u smislu da je njime obuhvaćen slučaj u kojem radnik koji se poziva na tu odredbu kako bi dobio jednaku plaću u smislu te odredbe obavlja rad veće vrijednosti nego osoba s kojom se treba provesti usporedba.

Drugo i treće pitanje

- 13 Iz prethodno navedenoga proizlazi da se postupak pred nacionalnim sudom može riješiti u okviru tumačenja samog članka 119. Ugovora o EEZ-u. U tim okolnostima nije potrebno odgovoriti na drugo i treće pitanje o tumačenju Direktive Vijeća 75/117/EEZ od 10. veljače 1975.

#### **Troškovi**

- 14 Troškovi irske vlade i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenoga,

SUD,

odlučujući o pitanjima koja mu je rješenjem od 4. ožujka 1986. uputio High Court of Ireland (Visoki sud), odlučuje:

**Članak 119. Ugovora o EEZ-u treba tumačiti u smislu da je njime obuhvaćen slučaj u kojem radnik koji se poziva na tu odredbu kako bi dobio jednaku plaću u smislu te odredbe obavlja rad veće vrijednosti nego osoba s kojom se treba provesti usporedba.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg u 14. veljače 1988.

[Potpisi]

---

\* Jezik postupka: engleski